

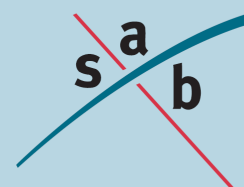
quick scan flora en fauna

Staphorst, Schotsweg 5

Gemeente Staphorst

Datum: 22 november 2012

Projectnummer: 120479

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Huidige situatie	3
1.2	Toekomstige situatie	5
2	Toetsing	6
2.1	Onderzoeksmethodiek	6
2.2	Gebiedsbescherming	6
2.3	Soortenbescherming	8
3	Conclusie	15
3.1	Gebiedsbescherming	15
3.2	Soortenbescherming	15
3.3	Zorgplicht	17
3.4	Aanbevelingen	17

Bijlage 1: Literatuurlijst

1 Inleiding

In IJhorst (gemeente Staphorst, provincie Overijssel) wordt aan de Schotsweg 5 alle bedrijfsgebouwen, behalve één schuur gesloopt. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd is toetsing aan de natuurregelgeving. Voorliggende quick scan flora en fauna is opgesteld door SAB en geeft een eerste inzicht in de doorwerking van de natuurwetgeving op deze plek.

Figuur 1: Globale ligging plangebied (luchtfoto: Google Earth, bewerking SAB)

Voordat ruimtelijke ingrepen mogen plaatsvinden moet eerst een onderzoek plaatsvinden in het kader van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 en eventuele andere natuurregelgeving. Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning uitspraken zijn gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Het plangebied is beoordeeld op geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten en beschermde natuurgebieden. Dit heeft geresulteerd in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.1 Huidige situatie

IJhorst ligt in de oksel van de A28, ten oosten van Staphorst, ten noordoosten van Zwolle en ten zuidoosten van Meppel. IJhorst ligt in het Reestdalgebied, op de grens van Overijssel met Drenthe. De beek de Reest ligt ten noorden van de kern. Ten zuiden van de kern wordt het landschap gedomineerd door agrarisch gebruikte gronden met (restanten van) oude houtwallen en het natuurgebied Boswachterij Staphorst. Dit natuurgebied bestaat uit bossen, heiden en vennen. Aan de noordrand van dit natuurgebied ligt het plangebied.

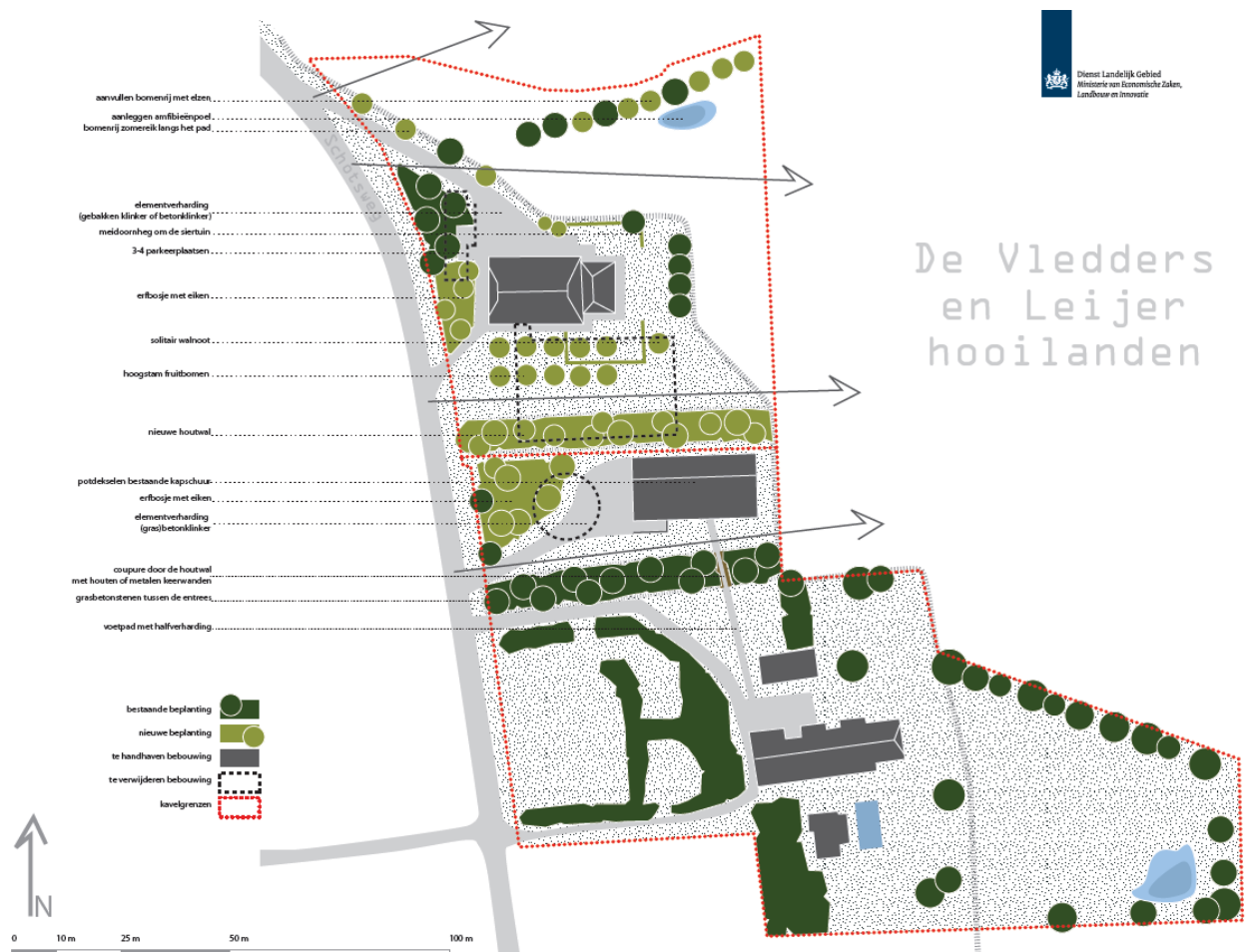
Het plangebied wordt begrensd door de Schotsweg in het westen, agrarische grond in het noorden en oosten en een houtwal met daarachter een erf in het zuiden. In de huidige situatie bestaat het plangebied uit een voormalig agrarische rundveehouderij. De bebouwing in het plangebied bestaat uit een deel met aansluitend het woonhuis, een koeienstal, mestsilos, een tweetal kapschuren en een kleinere schuur. Alle stallen zijn leegstaand en het woonhuis wordt antikraak bewoond. Rondom het plangebied liggen enkele oudere houtwallen met dominantie van Zomereik. Op het achtererf van het woonhuis staan een aantal oude Paardenkastanjes. Onderstaande figuur geeft een indruk van het plangebied ten tijde van het veldbezoek.

Figuur 2: Globale indruk plangebied; te behouden woonhuis met aangebouwde schuur (boven), te slopen koeienstal (linksmidden), te behouden kapschuur (rechtsmidden) en te slopen koeienstaal met het te behouden woonhuis (onder) (foto's SAB, 2012)

1.2 Toekomstige situatie

Bij de herinrichting van Schotsweg 5 wordt zowel ingespeeld op de toekomstige functies en als ook op versterking van de landschapsbeleving. De kapschuur van Schotsweg 5 gaat onderdeel uitmaken van nr. 7 en zal gaan dienen als opslagschuur. Hierbij wordt de kapschuur dichtgetimmerd. De voormalige boerderij van Schotsweg 5 gaat functioneren als woning met daarbij een ruimte ten behoeve van het natuurbeheer in de omgeving. Dit betekent dat de deel niet omgebouwd gaat worden, maar in zijn huidige vorm behouden blijft. De overige bebouwing van nr. 5 (een koeienstal, een mest-silo en een (kap)schuur langs de weg) zal worden gesloopt. Bij dit inrichtingsplan hoort een plankaart (zie onderstaand figuur). Dit inrichtingsplan is gebaseerd op een advies van de Ervenconsulent.

Figuur 3: Globale indruk toekomstige inrichting plangebied (DLG, 2012)

2 Toetsing

2.1 Onderzoeksmethodiek

De quick scan flora en fauna is gebaseerd op een biotoopinschatting door een eco-loog van SAB. Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van atlasgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997) en diverse websites die de meest recente informatie verschaffen omtrent de verspreiding van soorten. Deze bronnen vermelden soortgegevens op uurhokniveau (5 bij 5 kilometer), dit betekent dat het globale gegevens betreft. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 1 november 2012 heeft een ecooloog van SAB het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de habitats ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname. Zowel het tijdstip (buiten het groeiseizoen van planten en deels buiten het actieve seizoen van diverse diergroepen) als het eenmalige karakter is hiervoor niet toereikend.

2.2 Gebiedsbescherming

2.2.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het plangebied ligt niet in of nabij een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet. Het dichtstbijzijnde gebied beschermd in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 betreft het Natura 2000-gebied en beschermd natuurmonument De Wieden. Dit beschermde gebied ligt op ruim 8.500 meter afstand ten westen van het plangebied.

Het gebied De Wieden is een uitgestrekt laagveenmoeras met meren en kanalen met daartussen natte graslanden, natte heiden, trilvenen, galigaanmoerassen, rietland en moerasbos. Het gebied is een restant van het laagveengebied. Een groot deel bestaat uit uitgeveende petgaten. Alle successiestadia van open water tot en met moerasheide en veenbos zijn aanwezig.

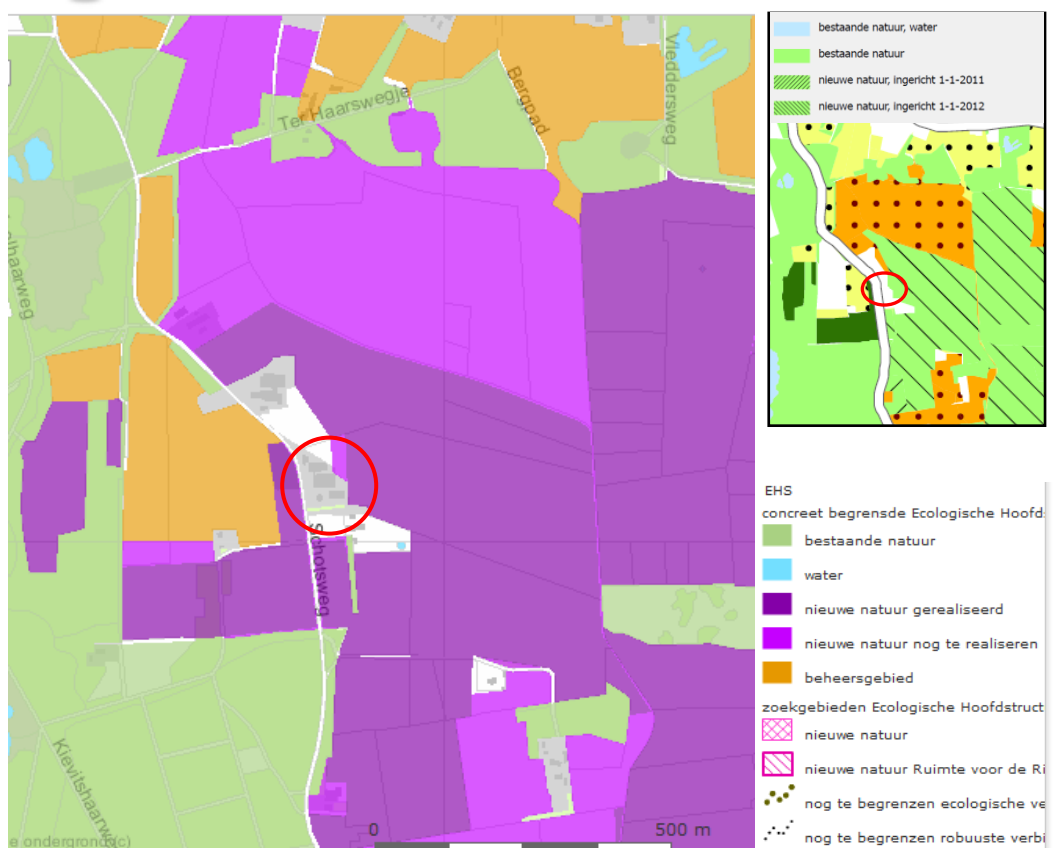
Het plangebied ligt niet in het Natura 2000-gebied, waardoor directe negatieve effecten (oppervlakteverlies en versnippering) op het Natura 2000-gebied zijn uit te sluiten. Verder ligt het plangebied op dusdanige afstand (8.500 meter) en liggen tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied al versturende elementen (wegen, bebouwing). De sloop van gebouwen en toekomstige inrichting van het plangebied leiden op basis van voorstaande niet tot (in)directe aantasting van instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied De Wieden.

2.2.2 Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur is een samenhangend netwerk van natuurgebieden en landbouwgebieden met veel natuurwaarden. De EHS ligt binnen de zogenaamde Groen Blauwe Hoofdstructuur, de natuurlijke ruggengraat van Overijssel.

Het plangebied ligt niet binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De gronden direct rondom het plangebied zijn wel aangewezen als EHS. De gronden in het oosten en westen zijn aangewezen als nieuwe natuur, al dan niet gerealiseerd. In het natuurbeheerplan 2012 zijn de oostelijke gronden aangewezen als kruiden- en faunarijk grasland. De westelijke gronden vallen onder het beheertype botanisch waardevol akkerland. In onderstaand figuur is de ligging van het plangebied nabij de EHS weergegeven.

De EHS in Overijssel wordt naar aanleiding van het onderhandelingsakkoord Decentralisatie Natuur opnieuw begrensd. De provincie werkt de nieuwe begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur en de Groenblauwe Hoofdstructuur in overleg met de gebiedspartners uit. De gebiedspartners zijn de gemeenten, de waterschappen, de terreinbeheerders, landbouw- en maatschappelijke organisaties. Voor de herijking van de Ecologische Hoofdstructuur is een kaart van de Groenblauwe Hoofdstructuur en de Ecologische Hoofdstructuur (feitenkaart herijking EHS) opgesteld als bespreekstuk in het proces. Deze kaart wijkt af van de kaart in de omgevingsvergunning. Provinciale Staten stellen naar verwachting in juli 2013 de Omgevingsvisie met de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur definitief vast.

Figuur 4: Ligging plangebied t.o.v. de EHS vanuit de Omgevingsvisie 2009 (links) en de feitenkaart herijking EHS 16 juli 2012 (rechtsboven)

De sloop van gebouwen vindt plaats buiten de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur. De beheertypen die gesteld zijn voor de oostelijke en westelijke gronden zijn respectievelijk kruiden- en faunarijk grasland en botanisch waardevol akkerland. Met de toekomstige plannen worden beide beheertype niet aangetast, aangezien de ingrepen plaatsvinden buiten de EHS.

Verder wijkt het toekomstig gebruik niet af van het feitelijk aanwezige gebruik. Het is en blijft wonen. Het toekomstige gebruik wijkt wel af van het planologisch gebruik. Een agrarische bestemming met de mogelijkheid tot het realiseren van een agrarisch bedrijf met bijbehorende storende activiteiten (dieren, landbouwvoertuigen, enz.) verandert in een bestemming wonen. Hiermee wordt de toekomstige planologische situatie minder verstorend dan de huidige situatie.

Met de sloop van gebouwen en herinrichting van het plangebied is geen sprake van aantasting van bestaande natuurwaarden in de EHS en van aantasting van kernkwaliteiten.

2.3 Soortenbescherming

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

2.3.1 Vaatplanten

Binnen het plangebied zijn weinig potentiële natuurlijke groeiplaatsen voor planten aanwezig. Het grootste deel van het plangebied is bebouwd en verhard. De groene delen bestaan uit gazons en bomenrijen. Van een stabiel ecosysteem is geen sprake en bijzondere groeiplaatsen zijn niet aanwezig. Strikt beschermde vaatplanten worden binnen het plangebied niet verwacht. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet, omdat het geen natuurlijke groeiplaatsen betreft.

2.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Op basis van verspreidingsgegevens komen in de omgeving van het plangebied de volgende strikt beschermde soorten voor: Steenmarter (*Martes foina*), Boomarter (*Martes martes*), Das (*Meles Meles*) en Eekhoorn (*Sciurus vulgaris*).

Algemene soorten

Binnen het plangebied zijn een grasveld, enkele rommelhoekjes en ruigten aanwezig en de locatie ligt tegen een oude houtwal en nabij een bosrand. Hierdoor zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten als kleine marterachtigen, (spits)muizen, Egel (*Erinaceus europaeus*), Konijn (*Oryctolagus cuniculus*) en Mol (*Talpa europaea*) niet uit te sluiten. Tijdens het veldbezoek is de Konijn in het plangebied waargenomen. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Strikt beschermde soorten

Alle gebouwen (uitgezonderd de koeienschuur) zijn van binnen geïnspecteerd op sporen van Steenmarter. Deze sporen (latrines, prooiresten) zijn niet waargenomen. De bewoner heeft tevens aangegeven geen overlast (stank, geluid doorgeknaagde kabels) te hebben van de Steenmarter. Het is daarmee onwaarschijnlijk dat de Steenmarter een verblijfplaats heeft in de te slopen gebouwen. Negatieve effecten op de Steenmarter zijn niet waarschijnlijk. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

De Boommarter en Eekhoorn zijn wat betreft hun leefgebied afhankelijk van bomen, in de vorm van bossen en oudere houtwallen. De Boommarter is daarbij een zeer schuwe soort en komt bijna niet voor in stedelijk gebied. De bomen worden met de plannen niet gekapt. Met de plannen is daardoor geen sprake van aantasting van nestlocaties. Verder wijzigt het gebruik van het plangebied ten op zichte van de feitelijke situatie nauwelijks. Hiermee wordt het gebruik van het plangebied niet intensiever en vindt niet meer verstoring van het plangebied en omgeving plaats. Het nieuwe gebruik leidt niet tot verstoring van potentieel leefgebied van de Boommarter en Eekhoorn. Het is onwaarschijnlijk dat de plannen leiden tot negatieve effecten op de Boommarter en Eekhoorn. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

De Das heeft zijn verblijfplaats in bossen en / of houtwallen en foerageert op agrarische gronden. De aanwezige houtwallen in het plangebied zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van dassenburchten. Dassenburchten zijn niet aangetroffen. Het is daarmee uit te sluiten dat de soort een verblijfplaats heeft in het plangebied. Verder worden de agrarische gronden rondom het plangebied niet aangetast en blijft de omgeving geschikt als foerageergebied. Met de plannen zijn geen effecten te verwachten op de Das. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

2.3.3 Vleermuizen

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn echter ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Op basis van verspreidingsgegevens komen in de omgeving van het plangebied de volgende soorten voor: Watervleermuis (*Myotis daubentonii*), Meervleermuis *Myotis dasycneme*), Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), Laatzvlieger (*Eptesicus serotinus*) en Gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*).

Gebouwbewonende soorten

In de deel behorende bij het woonhuis zijn sporen van de Gewone grootoorvleermuis aangetroffen. Het gaat hier om uitwerpselen en prooiresten (vleugels van de Huismoeder). Hoogst waarschijnlijk gebruikt de Gewone grootoorvleermuis de open deel als foerageergebied tijdens slecht weer en als hangplek. De deel is in de huidige situatie toegankelijk voor vleermuizen door middel van kapotte ramen en kieren tussen de gevelbetimmering aan de straatkant. In onderstaand figuur zijn de sporen en de open zolder van de deel weergegeven.

Figuur 5: Sporen van de Gewone grootoorvleermuis (links) en open constructie zolder (rechts)

De locatie waar de sporen aangetroffen zijn blijft in zijn huidige staat behouden en wordt gebruikt als machineschuur. Dit betekent dat de zolder niet dicht wordt gemaakt en niet aan de binnenzijde wordt geïsoleerd. Mogelijk dat de buitenzijde wordt gerenoveerd. Bij deze renovatie dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van vleermuizen. Dit betekent dat tijdens de renovatie geen verlichting toegepast mag worden tijdens de schemering en in de nachtelijke uren, dat de zolder / deel te allen tijde toegankelijk moet blijven voor vleermuizen, dat het rietendak niet in de actieve periode (maart – november) van vleermuizen vervangen wordt en dat de huidige spanten behouden blijven. Door het toepassen van bovenstaande aspecten wordt gegarandeerd dat de toekomstige situatie weer geschikt is als leefgebied voor vleermuizen. In dit geval is nader onderzoek niet noodzakelijk.

Verder is de zijde van de te slopen koeienschuur dat gericht is naar de Schotsweg bedekt met gevelbetimmering. Deze gevelbetimmering sluit niet goed aan op de achterliggende muur. Daardoor is er ruimte aanwezig voor vleermuizen om achter de gevelbetimmering te kruipen. Mogelijk dient deze ruimte als kraam-, zomer- of paarverblijf voor vleermuizen. Bij de sloop van dit gebouw dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar het gebruik van deze gevelbetimmering door vleermuizen of er dienen voorafgaand aan de sloop mitigerende maatregelen getroffen te worden om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen. Dit betekent dat er minimaal vijf kasten opgehangen moeten worden in de directe omgeving, dat het verwijderen van de gevelbetimmering plaats moet vinden buiten het kwetsbare seizoen en dat de te behouden bebouwing geschikt gemaakt moet worden voor vleermuizen.

De overige bebouwing bestaat uit enkelsteenmuren met golfplaten als dakbedekking. Deze schuren vormen daarmee geen geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen en worden daardoor ongeschikt geacht als verblijfplaats. Met de sloop van deze gebouwen worden geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetast.

Boombewonende soorten

Met de plannen worden geen bomen gekapt. Hierdoor zijn negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende soorten op voorhand uit te sluiten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

Vliegrouten

In het plangebied ontbreken doorgaande lijnvormige elementen die kunnen dienen als vliegroute. Verder blijft met de plannen alle opgaande groene elementen behouden en worden zelfs enkele bomen aangeplant. Al met al kan gesteld worden dat de toekomstige situatie leidt tot een verbetering van de aanwezigheid van doorgaande lijnvormige elementen. De plannen leiden daarmee niet tot aantasting van belangrijke vliegrouten.

Foerageergebied

Het plangebied vormt een foerageergebied voor vleermuizen. Hiervan zijn sporen aangetroffen op de deel. Alhoewel met de plannen gebouwen worden gesloopt, blijft het groen rondom het plangebied behouden en wordt zelfs versterkt. Dit betekent dat het foerageergebied van vleermuizen mogelijk tijdelijk wordt aangetast, maar dat de toekomstige situatie weer geschikt is al foerageergebied. De omgeving is verder groen genoeg om het eventuele tijdelijk verlies aan foerageergebied op te vangen. De plannen leiden daarmee niet tot dusdanige aantasting van het foerageergebied dat daarmee indirecte een verblijfplaats wordt aangetast.

2.3.4 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn vogels waargenomen zoals Kerkuil, Merel, Winterkoning, Ekster, Roodborst, Koolmees, Pimpelmees en Vink. Alle vogelsoorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen van deze soorten. Voor de meeste vogels loopt dit broedseizoen globaal van half maart tot half juli.

Jaarrond beschermde vogelsoorten

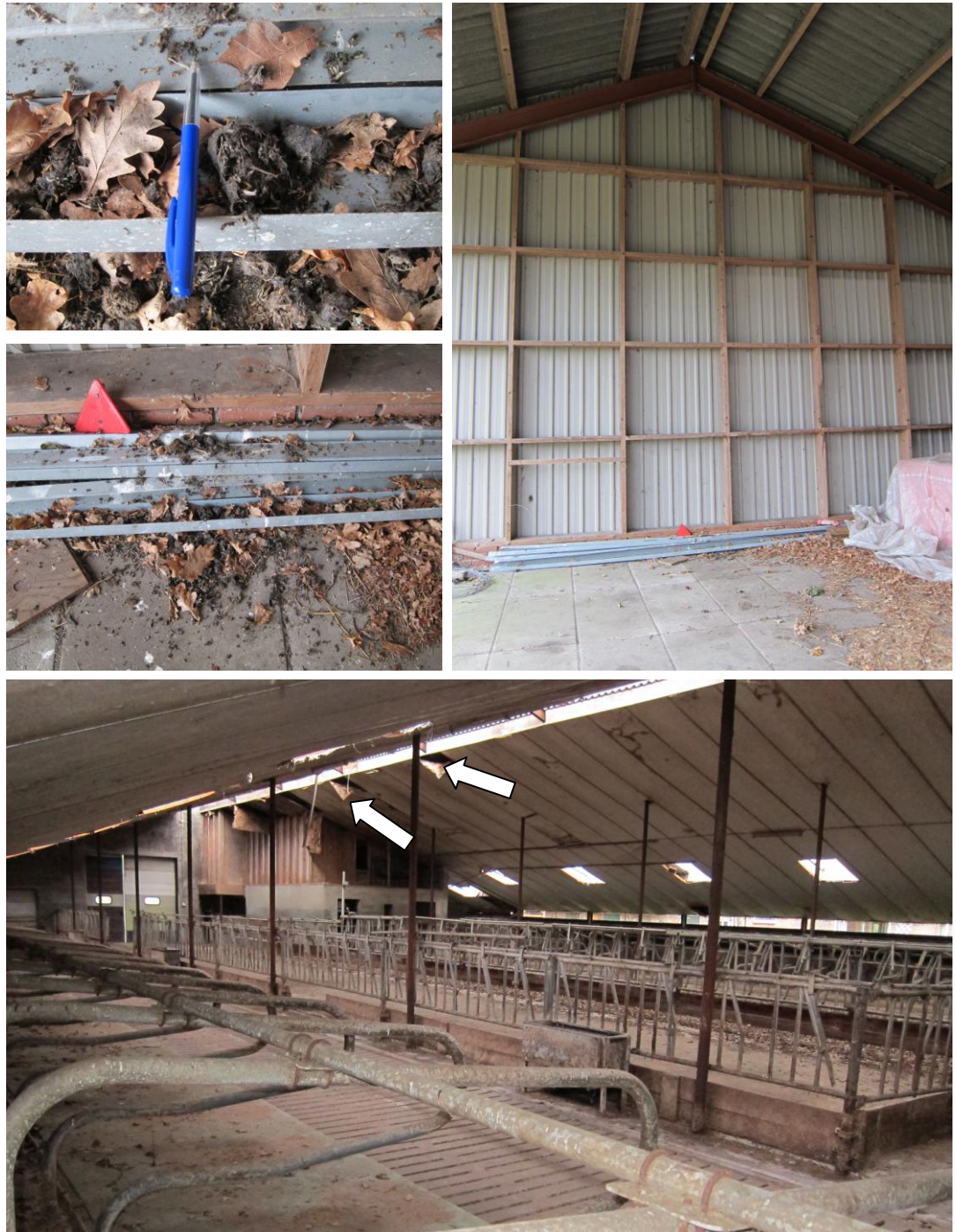
In het kader van de Flora- en faunawet zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van enkele vogelsoorten jaarrond beschermd. Dit betekent dat nestlocaties van deze soorten het gehele seizoen beschermd zijn. Hierin worden vier categorieën onderscheiden:

- 1 Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil).
- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus).
- 3 Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk).
- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil).

Kerkuil en Steenuil

Tijdens het veldbezoek is in de te behouden kapschuur een wegvliegende Kerkuil waargenomen. Sporen van deze Kerkuil zijn tevens waargenomen in de vorm van braakballen en uitwerpselen. Gezien de hoeveelheid braakballen en het wegvliegen van de Kerkuil kan geconcludeerd worden dat de kapschuur gebruikt wordt als vaste roestplek voor de soort. In de kapschuur is geen mogelijkheden aanwezig om te broeden. Zie onderstaand figuur voor de aangetroffen sporen. De soort is volgens waarneming.nl nabij het plangebied waargenomen.

Volgens waarneming.nl is de Steenuil waargenomen op het erf ten noordwesten van het plangebied. Tijdens het veldbezoek is de Steenuil of sporen niet waargenomen in het plangebied. Eén van de te slopen schuren kon niet betreden worden. Deze schuur betreft een grote koeienstal waarvan de daken zijn geïsoleerd met losse platen en die op enkele locaties toegankelijk zijn. Van de Steenuil en Kerkuil is bekend dat beide soorten broedend aangetroffen worden achter deze isolatieplaten. Aangezien het gebouw niet van binnen betreden kon worden kan de aanwezigheid van broedlocaties van beide soorten niet uitgesloten worden in deze koeienstal.

Figuur 6: aangetroffen braakballen Kerkuil (linksboven) en de locatie waar de Kerkuil zijn roestplaats heeft (rechtsboven) en potentiële broedlocaties Kerkuil en Steenuil (onder)

Om aantasting van potentiële verblijfplaatsen van Kerk- en/of Steenuil te voorkomen moeten maatregelen getroffen worden. Dit kan in de vorm van een nader onderzoek om te bepalen of beide soorten broedend voorkomen of door voorafgaand maatregelen te treffen. Dit laatste betekent dat er uit wordt gegaan dat de soort in het plangebied broedt en dat daarvoor maatregelen worden genomen.

Het plangebied fungeert niet als belangrijk foerageergebied gezien de huidige bebouwing. Indien een uil in het plangebied broedt dan gebruik hij de omliggende agrarische gronden als foerageergebied. Met de sloop van bebouwing gaat geen belangrijk foerageergebied verloren. De toekomstige situatie is met het aanplanten van houtwallen en boomgaard geschikter als foerageergebied.

Huismus en Boerenzwaluw

In de voormalige boerderij met deel zijn (oude) sporen (uitwerpselen) van de Huismus en Boerenzwaluw aangetroffen. De soorten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen, wat voor zwaluwen logisch is omdat deze nu overwinteren in Afrika. In de gebouwen is één nest van een boerenzwaluw aangetroffen in de kapschuur aan de Schotsweg. Onder dit nest zijn geen grote hoeveelheden uitwerpselen of veren aangetroffen die aangegeven dat het nest recentelijk (afgelopen jaar) is gebruikt. Het is aannemelijk dat de zwaluwen en huismussen vertrokken zijn samen met de koeien en daarmee bij het beëindigen van het bedrijf. De bebouwing in het plangebied wordt niet meer actief gebruikt door huismussen en zwaluwen als nestlocatie. Met de sloop van de gebouwen is het onwaarschijnlijk dat nestlocaties van de Huismus en Boerenzwaluw worden aangetast. Nader onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk.

Overige soorten

Sporen en individuen van overige jaarrond beschermde vogelsoorten (roofvogels, spechten, enz.) zijn niet aangetroffen in het plangebied. Het is aannemelijk dat het plangebied en met name de agrarische gronden rondom gebruikt worden als foerageergebied. In de bomen rondom en in het plangebied zijn ook geen horsten of nestlocaties van deze soorten aangetroffen. Aangezien er ook geen bomen worden gekapt zijn negatieve effecten op deze soorten op voorhand uit te sluiten. Om deze reden zijn negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van overige jaarrond beschermde vogelsoorten niet te verwachten en is nader onderzoek niet noodzakelijk.

2.3.5 Amfibieën

Binnen en direct nabij het plangebied zijn geen watervoerende elementen (voor voortplanting) aanwezig en bossages worden niet gekapt (voor overwintering). Om deze reden worden negatieve effecten op strikt beschermde soorten niet verwacht. Voor algemeen voorkomende soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

2.3.6 Reptielen

De meeste reptielensoorten houden zich met name op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in bos-, heide- en veengebieden (bijvoorbeeld heide en/of heischrale graslanden in combinatie met bossen en/of kleine landschapselementen). Op basis van de binnen het plangebied aanwezige habitats (verhard erf en gras-

land (tuin)) is het voorkomen van reptielen niet waarschijnlijk. Met de plannen worden de houtwallen rondom het plangebied niet gekapt. Negatieve effecten op reptielen worden niet verwacht, aangezien de ingrepen plaatsvinden op bestaand verhard terrein.

2.3.7 Vissen

In het plangebied zijn geen permanent watervoerende elementen aanwezig, daarom kan de aanwezigheid van vissen worden uitgesloten.

2.3.8 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Het plangebied ligt niet in een dergelijk biotoop. Overige strikt beschermde soorten als mollusken en weekdieren zijn ook niet te verwachten gezien de habitats.

3 Conclusie

In IJhorst (gemeente Staphorst, provincie Overijssel) wordt aan de Schotsweg 5 alle bedrijfsgebouwen, behalve één kapschuur gesloopt. Voor deze ingreep wordt uitgevoerd, dienen de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties in het kader van de geldende natuurwet- en regelgeving in beeld te zijn gebracht.

3.1 Gebiedsbescherming

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op de beschermde gebieden.

Natuurbeschermingwet 1998

Het plangebied ligt niet in het Natura 2000-gebied, waardoor directe negatieve effecten (oppervlakteverlies en versnippering) op het Natura 2000-gebied zijn uit te sluiten. Verder ligt het plangebied op dusdanige afstand (8.500 meter) en liggen tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied al verstorende elementen (wegen, bebouwing). De sloop van gebouwen en toekomstige inrichting van het plangebied leiden op basis van voorstaande niet tot (in)directe aantasting van instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied De Wieden.

Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied ligt niet binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De gronden direct rondom het plangebied zijn wel aangewezen als EHS. De sloop van gebouwen vindt plaats buiten de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur. Met de sloop van gebouwen en herinrichting van het plangebied is geen sprake van aantasting van bestaande natuurwaarden in de EHS en van aantasting van kernkwaliteiten.

3.2 Soortenbescherming

Algemeen voorkomende soorten

De meeste van de in het plangebied voorkomende soorten zijn beschermd en vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een algehele vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties. Dit betekent dat voor deze soorten de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden zonder ontheffing.

Ontheffingsplichtige soorten

Vaste rust- en verblijfplaatsen van enkele soorten zijn strikter beschermd in Nederland. Voor deze soorten geldt, bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen, een ontheffingsplicht in het kader van de Flora- en faunawet.

Gewone grootoorvleermuis en Kerkuil

Op basis van de quick scan flora en fauna blijkt de deel bij de voormalige boerderij in gebruik te zijn als foerageerplek / verblijfplaats voor de Gewone grootoorvleermuizen. Verder wordt de zuidoostelijke kapschuur gebruikt als roestplaats voor de Kerkuil. De voormalige boerderij blijft in de toekomstige situatie geschikt als verblijfplaats / foera-

geergebied. Wel dient bij renovatie van de deel rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van de Gewone grootoorvleermuis.

Dit betekent dat tijdens de renovatie geen verlichting toegepast mag worden tijdens de schemering en in de nachtelijke uren, dat de zolder / deel te allen tijde toegankelijk moet blijven voor vleermuizen, dat het rietendak niet in de actieve periode (maart – november) van vleermuizen vervangen wordt en dat de huidige spanten behouden blijven. Door het toepassen van bovenstaande aspecten wordt gegarandeerd dat de toekomstige situatie weer geschikt is als leefgebied voor vleermuizen. In dit geval is nader onderzoek niet noodzakelijk. De te nemen maatregelen moeten in een activiteitenplan beschreven worden.

De kapschuur wordt dicht gemaakt en daardoor ongeschikt voor de Kerkuil. Hiervoor moeten mitigerende maatregelen worden opgesteld. Dit dient beschreven te worden in een activiteitenplan.

Kerk- en Steenuil

Verder bleek dat de grote centrale koeienstal geschikt is als broedlocatie voor de Kerk- en Steenuil. Met de sloop van deze koeienstal zijn negatieve effecten op onthefingsplichtige Kerk- en Steenuil niet op voorhand uit te sluiten. Om aantasting van potentiële verblijfplaatsen van Kerk- en /of Steenuil te voorkomen moeten maatregelen getroffen worden. Dit kan in de vorm van een nader onderzoek om te bepalen of beide soorten broedend voorkomen of door voorafgaand maatregelen te treffen. Dit laatste betekent dat er uit wordt gegaan dat de soort in het plangebied broedt en dat daarvoor maatregelen (kasten ophangen, slopen buiten broedseizoen, enz) worden genomen. De te nemen maatregelen moeten dan wel in een activiteitenplan beschreven worden.

De onderzoeksperiode van de Steenuil loopt van globaal medio februari tot en met medio april en die van de Kerkuil loopt van april tot en met juni.

Overige vleermuizen

Verder is de zijde van de te slopen koeienschuur dat gericht is naar de Schotsweg bedekt met gevelbetimmering. Mogelijk dient de ruimte achter deze gevelbetimmering als kraam-, zomer- of paarverblijf voor vleermuizen. Bij de sloop van dit gebouw dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar het gebruik van deze gevelbetimmering door vleermuizen of er dienen voorafgaand aan de sloop mitigerende maatregelen getroffen te worden om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen.

Dit laatste betekent dat er minimaal vijf kasten opgehangen moeten worden in de directe omgeving, dat het verwijderen van de gevelbetimmering plaats moet vinden buiten het kwetsbare seizoen en dat de te behouden bebouwing geschikt gemaakt moet worden voor vleermuizen. Deze maatregelen moeten dan wel in een activiteitenplan beschreven worden.

De onderzoeksperiode voor vleermuizen loopt van medio mei – medio juli en van medio augustus tot en met begin oktober.

3.3 Zorgplicht

Verder is een tweetal algemene voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

1. in het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) mogen de vegetatie, bosjes en opstallen in het plangebied niet worden verwijderd. Werkzaamheden tijdens deze periode zouden leiden tot directe verstoring van broedvogels en het broedsucces. Alle vogels zijn beschermd. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren;
2. op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - voortijdig maaien van het plangebied zodat dieren wegtrekken;
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren in zomer, voorjaar en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
 - het slopen en rooien starten buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen. Zodat het plangebied ongeschikt is voor dieren.

3.4 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te bouwen woning;
- als er een zolder of vliering wordt aangelegd, zou deze niet helemaal geïsoleerd kunnen worden. Hierdoor wordt de zolder mogelijk een geschikt verblijf voor vleermuizen;
- het plaatsen van een uilenkast, de omgeving is erg geschikt voor uilen. Dit kan in overleg met de lokale Vogel- en of uilenwerkgroep.

Bijlage 1: Literatuurlijst

Bos, F., Bosveld, M., Groenendijk, D., Swaay van, C., Wynhoff, I. De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea.-Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis. KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland.

Broekhuizen, S., Hoekstra, B., van Laar, V., Smeenk, C., Thissen, J.B.M. 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Limpens, H., Mostert, K., Bongers, W. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Nederlands vereniging voor libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odoneta). Nederlandse fauna 4. Nationaal en Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrates Survey-Nederland, Leiden.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998, 2000, Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Nie, de, H.W. 1997. Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen. Media Publishing, Doetinchem.

Provincie Brabant, CD-ROM. Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord Brabant.

Websites:

www.ravon.nl

www.vleermuis.net

www.natuurloket.nl

www.vogelbescherming.nl

www.minlnv.nl